

Bruno Jerup (EL):

Formålet med beslutningsforslaget er at sørge for, at alle børn i vuggestuer, børnehaver, fritidshjem og skolefritidsordninger sikres et sundt og sikkert fysisk miljø. Og det er af flere grunde nødvendigt, at der tages initiativer på det her område.

Først og fremmest er der alvorlige sikkerheds- og sundhedsmæssige problemer på mange institutioner, hvilket gør behovet for et samlet, regulerende regelsæt og et effektivt tilsyn ret akut.

Det hænger bl.a. sammen med det store pres, der i snart mange år har været på børnepassningsmulighederne, og for at skaffe så mange pladser som muligt har kommunerne år efter år satset på at merindskrive børn i institutionerne, og mange steder er grænserne for forsvarlig børnepassning nu nået eller overskredet.

Lad mig citere fra forskellige beskrivelser af dagligdagen i en dansk børnehave:

»Det er ørepropper, råber børnene og peger begejstrede på pædagogen, og de har fuldstændig ret. Ungerne i daginstitutionen Malerklatten ved nemlig alt om, hvad det er, pædagogerne stopper i ørerne, når børnene begynder at råbe.« Jyllands-Posten den 1. oktober 1997.

Og: »Børn er generelt blevet mere stressede og højtråbende, og der er meget få steder i hverdagen, hvor børn oplever ro og stilhed, udtaler overlæge Svend Prytz.« Samme avis den 19. august i en artikel med overskriften »Børn råber sig til kroniske skader«, hvor forskningslektor Jan Kampmann supplerer med udtalelsen: »Flere undersøgelser viser, at jo tættere børn er stuvet sammen, jo højere råber de.«

Og en undersøgelse i Ugeskrift for Læger godtgjorde tidligere på efteråret det, som vi alle sammen godt vidste i forvejen: at børn, der er stuvet sammen, ofte bliver mere syge end børn, der har mere plads i daginstitutionen.

Og ser vi på skolefritidsordningerne, hvor over 110.000 børn har deres daglige gang, er de i særlig grad præget af miljøproblemer, fordi der her ikke findes et regulerende regelsæt.

Et eksempel er forholdene i skolefritidsordningen Ellebo i Hadsten, der blev beskrevet i Politiken den 27. september 1996. Her var der 145 indskrevne børn i en institution beregnet til 60 børn, og der var ca. 1,4 m² gulvplads pr. barn. Og institutionen rådede kun over fire toiletter til samtlige brugere, ligesom installationerne var mangelfulde.

I modsætning til vuggestuer, børnehaver og fritidshjem hører skolefritidsordninger under skolevæsenet og dermed Undervisningsministeriet, og undervisningsministeren udtrykte faktisk i foråret bekymring over forholdene i skolefritidsordningerne, men sagde samtidig, at han indtil videre ikke vil udstede minimumsbestemmelser på området.

Men for de børn, der tilbringer mange timer om ugen i en skolefritidsordning, er det svært forstå, at de skal have dårligere forhold end deres kammerater, der er så heldige at have en plads på et fritidshjem, og jeg tror også, det er svært at forstå for de forældre, der lægger børn til.

Derfor er der brug for ensartede minimumsregler for de to typer institutioner.

Og beslutningsforslaget skitserer, på hvilke områder der er brug for regler og normer for det fysiske miljø i børneinstitutionerne. Men det er ikke nok, at reglerne eksisterer; det er også vigtigt, at reglerne vedrørende sikkerhed og sundhed samles i én lov, således at forældre, ansatte m.v. kan overskue, hvad de gældende regler faktisk går ud på, og kontrollere, om reglerne overholdes. Derfor indgår også dette element i beslutningsforslaget.

For det tredje er der behov for en opstramning af tilsynet med børneinstitutionerne, som i dag er lemføldigt eller ikkeeksisterende.

Eksempelvis er det kommunalbestyrelsen, der er tilsynsmyndighed for selvejende børneinstitutioner, og her kan tilsynsmyndigheden let komme i en interessekonflikt mellem børnenes sikkerhed og sundhed på den ene side og økonomiske overvejelser på den anden side. På den baggrund er der brug for et udefra kommende, uvildigt og anderledes virkningsfuldt tilsyn.

I beslutningsforslaget henlægges tilsynet til embedslægeinstitutionen, som i den nuværende lovgivning alene har en rådgivende og indstillende rolle, idet embedslægen i dag alene kan anmode kommunalbestyrelsen eller amtsrådet om at udstede påbud eller nedlægge forbud. Når det gælder institutioner, der ikke er kommunalt ejede, har kommunalbestyrelsen kompetencen, og for de kommunalt ejede institutioner har amtsrådet denne kompetence.

Denne ansvarsfordeling er af flere grunde ikke tilfredsstillende: For det første kan et nødvendigt påbud eller forbud forsinkes unødvendigt, og for det andet har kommunen ofte indirekte interesse i ikke at give de selvejende institutioner udgiftskrævende pålæg.